

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredno nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

V jubilejno leto.

Stopamo v jubilejno leto našega ujedinenja, a naše razpoloženje je vse prej ko praznično. Ne po krivdi Slovenije, ki je vedno hotela in delala za ujedinenje, temveč po krivdi onih, ki so povzročili, da je temu idealizmu in temu stremljenju sledilo vedno razočaranje. V deseto leto ujedinenja stopamo, a v skupščini je pričel šele zakonodajni odbor proučavati zakon o izenačenju davkov. Da moramo še ob vstopu v jubilejno leto ujedinenja konstatirati, da enakopravnost vseh državljanov in vseh treh narodov še ni izvedena, to je pač najbolj žalostna konstatacija, ki je na tak dan mogoča.

Čudne vrste patrioti pa so poskrbeli, da moramo Slovenci jubilejno leto ujedinenja preživljati še s posebnim razočaranjem. To, kar nam je takoj dala ujedinenja Jugoslavija in kar smo mi v osemletnem delu in trudu izpopolnili do lepe višine, to se nam hoče zopet okrniti in vzeti. Da se mora v desetem letu ujedinenja slovenski narod boriti za svojo popolno univerzo, je nezaslišanost, ki je ni mogoče dovolj podčrtati. Komu v korist naj vse to bo? Kdo je tisti, ki hoče Slovence s silo vzeti ljubezni do države? Tako se moramo vprašati, ko gledamo te neverjetne poskuse okrniti Sloveniji njeno univerzo.

A še drugih stvari je, ki so vzrok, da ne praznujemo več praznika ujedinenja v onem zanosnem razpoloženju ko prva leta. Naša uprava še vedno ni reformirana, naše državno gospodarstvo še vedno ni našlo svojega mojstra in povojni kaos naših javnih razmer še vedno ni premagan. Bogata in v vsakem oziru še napredna bi mogla biti Jugoslavija, če bi se vladalo tako, kakor bi se moglo in moralo.

Ali kljub vsemu še ni ugasnila nada, da se bo enkrat vendarle prav vladalo. Prvi znaki, ki to vero potrjujejo so tu in dober znak, da so tu vsaj v jubilejnem letu. Partizanstvo izgublja polagoma na sili, tudi marsikateri korupcionist je moral že zapustiti skupščino in polagoma bo menda našla tudi družba to moč, da jo ne bo omamljal blesk iz temnih virov pridobljenih milijonov, temveč bo trpela v svoji sredi le ljudi, ki morejo svojo korektnost vsak hip dokazati. A tudi v vladi sami se polagoma uveljavljajo pravi principi. Da treba davčno neenakost odpraviti, to spoznanje je prodrlo že na vsej črti. Enako pa je tudi že prodrlo spoznanje, da je delo za gospodarski napredek pokrajina važnejše od vseh strankarskih interesov. Treba samo še, da bo to spoznanje krepko uveljavljeno in pravilno izvedeno, pa je tu napredek Jugoslavije, kakor ga vsi hočemo, dosežen.

Ni razveseljiv pogled nazaj in zato tudi ni ob vstopu v jubilejno leto onega razpoloženja, kakor bi ga želeli. Ali upati smemo, da bo v jubilejnem letu bolje. Pred devetimi leti smo pozdravili veliki dan ujedinenja predvsem zato, ker smo smatrali ujedinenje kot prvo jamstvo, da je naša nacionalna svoboda zagotovljena. In kot prvo jamstvo se je ujedinenje izkazalo, da si se vsled sovražnosti zapadnega soseda ni moglo v vsej sili. Ko vstopamo v jubilejno leto, pa moremo vsled novega pakta s Francijo reči, da sedaj doseženo tudi vsako drugo jamstvo za našo svobodo. Sedaj smo varni pred presenečenji in sedaj moramo z vso silo delovati za naš gospodarski in kulturni napredek.

Te možnosti dela se moramo zavedati in ta možnost nam mora dati utemeljitev, da nam je deseti praznik ujedinenja v resnici jubilej.

Italijanski odgovor „Avali“

Rim, 30. novembra. Napovedani odgovor fašističnega službenega organa »Foglio d'ordini« na poročilo »Avala« o francosko-jugoslovanski pogodbi vsebuje v glavnem to-le: Beograjska agencija zastopa stališče, da jugoslovansko-francoska pogodba služi miru in je izdelana v duhu Zveze narodov in Locarna, medtem ko italijansko-albansko pogodbo ne smatra za tako, ker je danes postalo moda v Zenevi.

Lahko se prizna, da so besede francosko-jugoslovanske pogodbe nedolžne, ali pa sta nedolžni tudi oni dve tvornici, ki ju je Francija zgradila v Jugoslaviji in ki lahko izdelujeta za jugoslovansko aviatiko na stotine motorjev? To je kruta resnica, ki tiči za bujnimi frazami. So besede, v katere nihče ne veruje, pa niti demoliberalni režim.

Avala trdi, da se italijansko-albanski pakt ne more registrirati pri Zvezi narodov. Ta trditev je absolutno krivična. V Zenevi ne misli nihče na to, da bi napravil iniciativo in prevzel nase to odgovornost. Nihče si ne bo prisvojil pravice, da direktno ali indirektno otvori diskusijo o defenzivni pogodbi, ki sta jo

med seboj sklenili dve suvereni državi. Zeneva nima v tej smeri nikakršne jurisdikcije. Zeneva še ni ustvarila nikake temeljne pogodbe, neke vrste standard-pogodbe, ki bi jo vse države morale vzeti za podlago. Zveza narodov ima birokratsko nalogo registracije, a nima nikake jurisdikcije, ker bi na ta način bila hudo kršena nezavisnost držav. Ako bi se postavil ta precedens, bi se moralo razpravljati naknadno o vseh izza leta 1919 sklenjenih pogodbah, od katerih so mnoge tipično vojaške narave.

Ista agencija trdi, da nihče ne ogroža nezavisnosti Albanije. Prepričani smo, da nihče od leta 1926 in 90 let po novembru 1927 ne bo mislil, kaj šele poskušal ogroziti albansko nezavisnost. Ta nepričakovana ustrežnost Beograda zveni kakor basen o lisici in grozdju. Svrha italijansko-albanske pogodbe je nezavisnost Albanije in miren razvoj. Albanija jamči Italiji za svoboden vhod in izhod na Adriji, a Otrantska ožina so vrata. Kdor se ne bo pokoraval tem temeljnim pojmom, bo naletel na vojno in duh fašistične Italije.

Angleži govore o vojni nevarnosti.

London, 30. novembra. »Sunday Times« prinašajo članek znanega angleškega publicista Simonsa, ki skuša opravičiti nastop Italije proti Franciji in valji odgovornost za sklenitev italijansko-albanskega pakta na pariško vlado. Sicer pa je pisan članek še precej umerjeno in se v njem posebej poudarja stalno tekmovanje med Italijo in Francijo, za dosego pozicije v osrednji Evropi in na Balkanu.

Simons gleda na situacijo zelo pesimistično in ne izključuje možnosti skorajšnje vojne. Francija je sklenila pogodbo

o prijateljstvu z Jugoslavijo in napravila važn korak za izolacijo Italije. Za slučaj vojne bi bila Italija v istem položaju, kakor je bila Nemčija v letu 1914. Bila bi prisiljena, da se bori istočasno na dve, oziroma na tri fronte, ker bi morala vreči v Albanijo znaten del svojih čet. Simons ne veruje, da pripravlja Italija vojno. Istotako ne trdi, da bi se Francija hotela zaplesti v vojno. Toda splošna situacija se tako razvija, da ustvarjanje raznih incidentov in dveh močnih konstelacij v osrednji Evropi lahko iznenađa zaneti vojni požar.

jasnilu ministra za agrarno reformo. Nato so bili sprejeti vsi členi do 14.

Prihodnja seja bo danes ob 4. uri popoldne.

TUDI SRBI PROTI OKRNTVI UNIVERZ.

Beograd, 28. novembra 1927. Dnevno prihajajo protesti in osebne intervencije vsled nameravane redukcije nekaterih zagrebških fakultet, zlasti kmetijske fakultete. Zelo značajan je protest, ki ga je poslal predsednik donjemiholjske organizacije Davidovičeve demokratske stranke, ekonom in absolvent zagrebške kmetijske fakultete g. inž. M. Suhopoljac, gosp. Lj. Davidoviću, ministru Kumanudiju, dr. Ivanu Ribaru in dr. Andjelinoviću. Protest se glasi:

»V ime donjemiholačke (Slavonija) organizacije demokratske stranke protestiram najodločnejše proti redukciji zagrebške kmetijske fakultete. Za to fakulteto govorijo ne samo prosvetni in finančni, temveč tudi agrarno-politični razlogi. Prosvetni — ker je ta fakulteta rezultat šestdesetdesetletnega razvoja in ker je popolnoma izgrajena, finančni — ker je organizirana na principu maksimalnega hranjenja in agrarno-politični — ker je največja potreba za kmetijstvo, s katerim je v tesni zvezi, — katerega povzdiguje in v kateri vidi kmetijstvo svoj prepoved.

Reducirati zagrebško kmetijsko fakulteto pomenja delati ne samo proti interesu kmetijstva, interesu države, temveč tudi proti najsvetejšim čustvom vseh Hrvatov, ki so čez desetletja gradili in izgradili to fakulteto. Ing. M. Suhopoljac, ekonom in absolvent zagrebške kmetijske fakultete.

Nov zakon o centralni upravi.

ŠTEVILO MINISTRSTEV BO REDUCIRANO NA 12.

Beograd, 30. novembra. Zakonski načrt o centralni državni upravi je razdeljen med vse ministre.

Po tem načrtu je določenih 12 ministrstev in ministrsko predsedništvo, in sicer ministrstvo pravosodstva, financ, notranjih del, zunanjih poslov, vojske in mornarice, poljedelstva, prometa, pošte in telegrafa, socialne politike in prosvete.

Ukine se ministrstvo agrarne reforme, ki pripade ministr. poljedelstva, ministrstvo narodnega zdravja se priključi ministrstvu socialne politike, ministrstvo šum se pripoji ministrstvu poljedelstva, rudnikov pa ministrstvu trgovine. Ministrstvo za izenačenje zakonov se združi s ministrstvom pravosodstva, ministrstvo ver z ministrstvom prosvete. Ministrstvo agrarne reforme se ukine v dveh letih po sprejetju zakona, ostala ministrstva pa v enem letu, ministrstvo za konstituantu pa takoj, ko stopi ta zakon v veljavo. Novi zakon predvideva tudi državne podsekretarje, ki se postavljajo na predlog ministrskega predsednika. Podsekretarji so lahko istočasno izven parlamenta. V tem slučaju imajo svojo pravico v skupščini kot aktivni ministri. Podsekretar ima svoj delokrog in podpisuje vse rešitve v svojem delokrogu, a je pod nadzorstvom ministra. Novi zakon ne predvideva pomočnikov ministra, ampak samo šefe oddelkov, načelnike, ki so odgovorni ministru za posle svojega oddelka.

JUGOSLOVENSKE PROTEST PROTI VOJAŠKI ZVEZI ALBANIJ IN ITALIJE.

London, 30. novembra. Beograjski poročevalec lista »Morning Post« javlja, da je jugoslovanska vlada poslala sekretarijatu Zveze narodov protestno noto, v kateri protestira proti italijansko-albanski pogodbi. Ta vest še ni potrjena, a jo vsi listi obširno komentirajo.

ZAKONSKI NAČRT O OBČINAH BO SKORO GOTOV.

Beograd, 30. novembra. Komitet ministrov za izdelavo zakona o občinah je redigiral načrt, samo še ni prišlo do sporazuma glede volitve občinskega predsedstva. V tem pogledu se naziranja med radikalnimi in demokratskimi ministri razlikujejo. Medtem ko demokrati poudarjajo prednosti starih srbijanskih zakonov o občinah, zagovarjajo radikali madjarski sistem. To vprašanje bo, kakor se zdi, prišlo pred plenum vlade.

ALBANSKE TEATRALNE PROSLAVE.

Tirano, 30. novembra. Albanski dopisni urad javlja, da se je 28. t. m. na zelo svečan način proslavila obletnica albanske nezavisnosti. Ahmed beg Zogu je ob tej priliki sprejel diplomatski kor, člane zakonodajnih teles in višje državne uradnike.

ALJEHIN — SVETOVNI ŠAHOVSKI PRVAK.

Buenos Aires, 30. novembra. Capablanca je izjavil, da bo odnehal od nadaljevanja partije, ki je bila po 80. potezi zopet prekinjena. Aljehin dobi potemtakem svetovno prvenstvo po 34. partiji.

Včerajšnja vest, da se je 34. partija končala remis se je pokazala kot nepravilna. Partija je bila samo prekinjena in s je včeraj nadaljevala. Oba igralca sta prejela sedaj poziv, da prideta po turnirju v Chile, da tam igrata pred 10.000 gledalci partijo z živimi figurami.

Volitev ljubljanskega župana.

Včeraj popoldne ob 5. uri se je zbral novoizvoljeni občinski svet ljubljanski na svojo prvo sejo, da si izvoli svojega načelnika, ljubljanskega župana, in njegovega namestnika.

Za prvo sejo je ravno zaradi volitev župana vladalo med ljubljanskim prebivalstvom že več dni veliko zanimanje in kolikor bolj se je bližal usodni torek, toliko živahnejše so razpravljali ljubljanski politični modrijani o šansah posameznih kandidatov. Ugibalo se je, to, ugibalo se ono. Sklepali so se vsi mogoči kompromisi — pri cvičku, ki so se pa par ur kasneje v kavarnah že zopet podirali, a na njihovo mesto so stopali naslednjega dne zopet novi kompromisi in nove kombinacije. Je naravnost neverjetno, kako so Ljubljančani v politiki iznajdljivi in s kakšno politično rutino so prestavljali in odstavljali in nastavljali bodočega ljubljanskega župana. Dr. Puc — dr. Gregorič — dr. Ravnihar — dr. Bohinjec, vsi so bili postavljeni in odstavljani, kakor je pač tekla govorica, dokler ni včerajšnji dan prinesel rešitve tega zagonetnega vprašanja.

Galerija je bila nabito polna pristašev vseh strank, a tudi na Mestnem trgu se je zbralo nekaj sto ljudi, ki so v mrazu vztrajno čakali na rezultat volitve. Nekateri so si preganjali čas z uganjanjem, ali ima novi župan že pravico, da takoj 1. decembra že potegne »geholt« ali mora še počakati do novega leta. Rešili pa tega vprašanja niso, ampak so samo ugotovili, da je »geholt« gospoda župana prav lep.

Sejo je otvoril nekaj minut po 17. uri starostni predsednik dr. Vinko Gregorič po pozdravu vladneag zastopnika s sledečim kratkim nagovorom:

Protest proti ukinitvi ljubljanskih fakultet.

»Ob tej slavnostni priliki, ko se je po štirih letih zopet sestel občinski svet, dovolite mi, da porabim to priliko in predvsem s tega mesta v imenu novoizvoljenega občinskega odbora slovesno protestiram proti vsaki obkrožitvi naše prve znanstvene institucije v Sloveniji, naše univerze in se s tem pridružimo že sklenjenemu protestu sosveta.«

Ta protest so sprejeli vsi navzoči člani občinskega sveta soglasno na znanje z burnim odobravanjem.

Poziv na složno delo.

Dr. V. Gregorič nadaljuje:

»Gospodje tovariši! Dolgo časa so bili občani izločeni od soodločevanja pri občinski upravi po svojem svobodno izvoljenem občinskem zastopu. Ko prevzame danes novoizvoljeni občinski zastop zopet svoje funkcije, si usojam izraziti svojo posebno zadovoljnost nad tem dejstvom, ker je s tem napravljen konec komisarijatu, ki mora dovesti do neracionalnega gospodarstva v občini, ne glede na to, da je komisarijat protiven pravim demokratičnim načelom, katere gotovo vsi priznavamo. Občutili smo vsi te posledice, zato pričakujem, da se bomo vsi zavedali velike odgovornosti napram občanom, ki pričakujejo od svojih novoizvoljenih zastopnikov plodonosnega dela. Občani pričakujejo, da bo novoizvoljeni občinski svet storil vse, da se nasprotstva ublažijo in skušal odstraniti vsako možnost zopetne izločitve avtonomnega gospodarstva in zopetne vzpostavitve komisarijata.

Ustvari naj se lojalno potom medsebojnega sporazuma delazmožnost novega občinskega zastopa, ker to pričakujejo vsi občani brez razlike politične pripadnosti, saj se v občinskem gospodarstvu rešujejo v prvi vrsti in skoraj edino le gospodarska vprašanja, ki nimajo nobene zveze s politiko in jo tudi imeti ne smejo.

Z združenimi močmi pojdemo na skupno delo v blagor in korist naše lepe Ljubljane.

V sedanjem občinskem zastopu sta dve skoraj enako močni in odločujoči skupini. Od njunega širokogrudnega sporazuma pričakujejo občani plodonosnega in uspešnega dela in to tudi pod pogojem, ako se od njih zahtevajo žrtve, da se le avtonomija prestolice Slovenije ohrani in čuva. Končam s citatom rimske zgodovine: »Videant consules, ne quid detrimenti capiat res publica.«

Izjava komunistov.

Predno se je pričela volitev, je prebral v imenu dekalistov dr. Lemež štiri strani dolgo izjavo, v kateri na znan na-

čin obširno našteva vse pritožbe dekalistov proti policiji, proti žandarmeriji, proti nasilju od zgoraj, proti obznani, proti zakonu o zaščiti države, proti omejevanju svobode tiska, proti omejevanju zborovalne svobode, proti beograjski glavnjači in proti batinaštvu, proti demokratom in proti klerikalcem in proti vsem bivšim in sedanjim vladnim sistemom sploh in konečno izjavlja, da dekalisti ne bodo podpirali nobene od obeh najmočnejših strank v ljubljanskem občinskem svetu, ker je to za razredno zavedni proletarijat nemogoče.

Dolga izjava g. dr. Lemeža ni napravila niti na navzoče občinske svetnike, niti na galerijo prav nikakega vtisa, ker je vse nestržno čakalo samo na volitev župana.

Volitev se prične.

Po prečitaniu imen vseh novoizvoljenih občinskih svetnikov ugotovi starostni predsednik navzočnost 48 članov (obč. svet. g. Žorga Marcel se je opravičil) in imenuje za overovalatelja zapisnika dr. Bohinjca in dr. Jeriča, za skrutinatorja pa obč. svet. Jegliča, dr. Lemeža in Vargazona.

Nato so bile obč. svetnikom razdeljene glasovnice. V dvorani in na galeriji je nastala grobna tišina in napetost je rasla od minute do minute, ko so skrutinatorji opravljali svoj posel.

Ko je dr. Gregorič vzel v roke polo z napisanim rezultatom, se ni slišal v dvorani niti dihljaj.

Prvi rezultat je bil: Oddanih 48 glasov. Od teh so dobili: dr. Puc 23, dr. Ravnihar 20, Tavčar 1 in Žorga 1 glas, a 3 listki so bili prazni.

Druga volitev.

Dr. Gregorič: »Ker nihče ni dobil po zakonu določene večine, odrejam drugo volitev.«

Zopet silna napetost in nestržno pričakovanje, toda tudi druga volitev ni prinesla nobene odločitve.

Pri drugi volitvi so dobili od 48 oddanih glasov: dr. Puc 23, dr. Ravnihar 21, Žorga 1 glas, a 3 listki so bili prazni.

Z ozirom na ponoven brezuspešen rezultat je odredil dr. Gregorič

ožjo volitev

med dr. Pucem in dr. Ravniharjem.

Pri ožji volitvi je bil s 23 proti 21 glasom (4 listki so bili prazni)

izvoljen za župana dr. Puc.

Ta rezultat so pozdravili samostojno demokrati obč. svetniki in njihovi prijatelji na galeriji z viharinimi živio-klici in z burnim ploskanjem.

Hrupni prizori.

Predno je novoizvoljeni župan dr. Puc na vprašanje starostnega predsednika, če izvolitev tudi sprejme, pozitivno odgovoril, se je v krajšem govoru dotaknil tudi poziva dr. Gregoriča na složno sodelovanje obeh najmočnejših strank in pripomnil, da je on pač pripravljen sodelovati, toda to sodelovanje mu je jako težko z ozirom na hude očitke, ki so padli v volilni borbi na naslov stranke, kateri pripada in na njeno gospodarstvo v ljubljanski občini za časa njenega gerentstva, deloma pa tudi proti njegovi osebi. Toda, ker smo pripravljeni na najstrožjo preiskavo svojega gospodarstva, je rekel dr. Puc, »in da dokazem, da imam popolnoma mirno vest, izjavljam, da izvolitev sprejemem.«

Komaj je dr. Puc izgovoril te besede, se je dvignil v dvorani silen hrušč in trušč. Samostojni demokrati so ploskali, klerikalci pa so med burnimi protesti proti govoru dr. Puca ogorčeni

zapustili dvorano

in odšli v stransko sobo na kratko posvetovanje, spremljani od »fej«-klicev na galeriji navzočih esdeesarjev.

Po kratkem posvetovanju se je klub obč. svetnikov SLS zopet vrnil v dvorano, kjer je dr. Jerič prečital

izjavo obč. kluba SLS,

v kateri pravi, da klub obč. svetnikov SLS odklanja vsako sodelovanje z »obč. svetnikom (ne z »županom«!) dr. Pucem, dokler ne bodo razčiščeni očitki, ki so padli v volilni borbi na njegov naslov glede prodaje Filipovega dvorca Mestni hranilnici v Ljubljani.

Kratka debata.

Za besedo se oglasi obč. svetnik Likar (socijalist), ki predlaga z ozirom na veliko število raznih nepojasnjenih afer na mestnem magistratu v dobi dosedanjih

gerentstev izvolitev posebne komisije, ki naj vse očitke objektivno preišče.

V istem smislu je govoril tudi dr. Lemež, češ da bo samo od občinskega zastopa samega izvoljena komisija mogla varovati avtonomijo občine tudi v tej zadevi, da ne bo imela priložnosti poseči vmes vlada, ki bi utegnila komaj izvoljeni občinski svet zopet razpustiti.

Volitev podžupana.

Na predlog dr. Gregoriča se debata o tej zadevi zaključila in ker so se razburjeni duhovi že dovolj pomirili, se prične volitev podžupana na isti način, kakor volitev podžupana.

Prvi rezultat: Josip Turk 23, dr. Jerič 21 in Žorga 1 glas. Tri glasovnice so bile prazne.

Drugi rezultat: Josip Turk 23, dr. Jerič 20, Žorga 1 glas, a 3 glasovnice so bile prazne. Nekdo je očitno namesto dr. Jeriča volil — pokojnega dr. Periča.

Pri ožji volitvi so dobili: Josip Turk 23 in dr. Jerič 21 glasov. Štiri glasovnice so bile prazne.

Na podlagi tega rezultata je proglasil dr. Gregorič, da je

za podžupana izvoljen J. Turk.

Ta rezultat so pozdravili vsi občinski očetje brez razlike strank z burnim odobravanjem.

Besedi'o francosko-jugoslovenskega pakta o prijateljstvu.

Ko je bil francosko - jugoslovanski pakt podpisan, je večina listov objavila tudi njegovo besedilo. To besedilo pa ni bilo popolno, temveč se avtentično besedilo glasi tako-le:

Nj. Vel. kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev ter predsednik francoske republike, imajoča isto skrb, da se v Evropi ohrani stanje miru in politična stabilnost, enako potrebni tako za socialen razvoj kakor za gospodarski napredek Francijo in kraljevino SHS,

čvrsto združena po načelu spoštovanja mednarodnih obvez, svečano potrjenih po paktu Zveze narodov,

v želji, da v mejah tega pakta zasukurata že naprej svoje skupne nazore za slučaj, da bi bil napaden red, ustanovljen s pogodbami, ki sta jih podpisala, in prepričana o dolžnosti modernih vlad, da onemogočijo obnovo vojne s tem, da določita nujno ureditev sporov, ki bi mogli med njima nastati:

sta odločila v to svrhu, da dasta eden drugemu nova jamstva za mir, sporazuma in prijateljstva ter sta imenovala za svoja upolnomočena in sicer:

N. Vel. kralj S. H. S.

g. dr. Marinkovića, zunanjega ministra predsednik francoske republike pa g. Aristida Brianda, narodnega poslanca in zunanjega ministra, ki sta se po izmenjavi svojih polnomoči, izdanih v pravilni in predpisani obliki, sporazumela v teh odredbah:

Čl. 1. Francoska in kraljevina SHS se medsebojno obvezujeta, da ne bosta stopile ne z ene in ne z druge strani v noben napad ali invazijo in da se nočeta poslužiti vojne v prav nobene slučaja.

V nobenem slučaju pa se ta odredba ne uporabi, če gre:

1. za izvrševanje pravice legitimne obrambe, t. j. v odporu proti kršitvi obvez, prevzete v prvem odstavku dogovora (kršitev z mirovnimi dogovori ustvarjenega stanja, op. uredn.)

2. za akcijo, podvzeto po uporabi bl. 16 pakta o Zvezi narodov.

3. za akcijo, podvzeto na podlagi sklepa skupščine ali Sveta Zveze narodov ali za uporabo čl. 15, alineja 7, pakta o Zvezi narodov, če bi bila ta akcija naperjena proti državi, ki je kot prva izvršila napad. (Ti členi pakta govore o sankcijah, ki jih ima podvzeti Zveza narodov in nje članice proti državi — napadalki, op. uredn.)

Čl. 2. Upoštevajoč obveze, ki jih sprejemata na podlagi čl. 1 tega dogovora Francoska in kr. SHS se obvezujeta, da na sledeč način uredita vsa vprašanja, ki bi se pojavila in ki ne bi bila mogla biti rešena rednim diplomatičnim putem.

Vsa vprašanja v stvareh, v katerih se obe stranki ne bi mogle medsebojno sporazumeti, bodo izročeni v razsodbo sodnikom in obe stranki se obvezujeta, da se bosta njih razsodbi podvrgle.

Način postopanja pri nujni ureditvi sporov bo določen s posebnimi konvencijami, podpisanimi istega dne.

Čl. 3. Vlada Francoske republike in kr. SHS se obvezujeta, da vzajemno proučita, razven v slučaju drugačnega skle-

Obč. svet. Turk sprejme izvolitev z obljubo, da bo v tej hiši deloval le v prid in v povzdigo bele Ljubljane, mojega rojstnega mesta.

K besedi se je oglasil obč. svetnik Evgen Jare, ki je zavrnil napad dr. Lemeža na klub obč. svetnikov SLS, češ da hočejo ti s svojo abstinenco doseči novo kršitev avtonomije ljubljanskega mesta, z ugotovitvijo, da se je dr. Lemež obrnil na napačen naslov. Krivda leži na SDS, ki ni storila niti enega koraka za delazmožnost občinskega sveta. Znano je, da so samost. demokrati v preteklosti že dvakrat kršili avtonomijo Ljubljane in zato odklanja očitke, da bi bili obč. svetniki, pristaši SLS, sovražniki avtonomije mesta Ljubljane.

Na izvajanja obč. svet. Jarca je repliciral dr. Puc z besedami, da onega, komur leži resno delo res pri srcu, ni treba posebej klicati in vabiti.

Že po prvih besedah dr. Puca

zapusti klub obč. svetnikov SLS

med ogorčenim vzklikanjem dvorano in magistratno poslopje.

V dvorani je ostal edini zastopnik SLS obč. svetnik dr. Valentin Rožič, ki je poslušal razburjene besede dr. Puca do konca.

pa s strani skupščine ali Sveta Zveze narodov, vsa vprašanja, ki bi mogla po svoji naravi ogroziti zunanjo sigurnost Francije ali kr. SHS ali da kršijo red ustanovljen z dogovori, ki so jih obe stranki podpisale.

Čl. 4. Če se kljub iskrenim in miroljubnim nameram vlad francoske republike in kralj. SHS, čutita Francoska ali kraljevina SHS napadeni, brez provokacije z njune strani, se bosta obe vladi brez odlašanja sporazumeli za svojo akcijo v mejah pakta o Zv. narodov v svrhu zaščite svojih legitimnih nac. interesov ter ohranitve miru, ki je zajamčen z dogovori, podpisanimi od obeh strank.

Čl. 5. Visoki dogovorni stranki soglašate v tem, da se medsebojno sporazumevate o eventualnosti spremembe ali poskusa spremenitve obstoječega stanja evropskih držav in da se z ogradbo za slučaj drugačnega sklepa skupščine ali Sveta zveze narodov dogovore za postopanje, ki ga je v tem slučaju zavzeti.

Čl. 6. Visoki dogovorni stranki izjavljata, da ne sme biti nič v tem dogovoru tolmačeno v nasprotju z določili dogovorov, ki so do danes podpisani od Francije in kralj. SHS in ki se nanašajo na evropsko politiko.

Obe se obvezujeta, da si sporočite naziranja v vprašanjih, ki se tičejo evropske politike, da bi se tako ujemali njihovi miroljubni napor in v tem cilju bosta odslej ena drugi sporočilu vse dogovore in sporazume, ki bi jih podpisale tudi s tretjimi državami v tem predmetu in ki bodo imele za cilj ohranitev miru.

Čl. 7. Nič v tem dogovoru ne more biti tolmačeno ali spremenjeno tako, da bi se moglo tolmačiti kot kršitev pravic in obvez visokih dogovornih strank, ki jih vsebuje pakt o Zvezi narodov.

Čl. 8. Ta dogovor bo zaradi registracije sporočen Zvezi narodov, soglasno čl. 18 pakta o Zvezi narodov.

Čl. 9. Ta dogovor bo ratificiran in ratificirani dokumenti bodo zamenjani v Parizu v najkrajšem času.

Dogovor stopi v veljavo na dan ratifikacije in ostane v veljavi za dobo 5 let a po poteku tega časa more biti obnovljen po predhodni notifikaciji koncem četrtega leta in za dobo, ki jo je treba posebej urediti.

V to svrhu bosta upolnomočena oskrbela dogovor s svojimi podpisi in pečati. V Parizu, izdelano v dveh primerkih dne 11. novembra 1927.

Dr. Voja Marinković, m. p., Aristide Briand, m. p.

NEVERJETNO POSTOPANJE BEOGRAJSKE OBČINE.

V razpisu za mesto šefa javne higijene zahteva beograjska občina, da mora imeti prosilec absolvirano univerzo v Beogradu ali kako univerzo v tujini. Absolvent zagrebške univerze, torej ne more dobiti mesta v Beogradu.

Čl. 44. dobiva tako še svoje dopolnilo. Beograd pozna samo sebe.

Ali je morda v tem vzrok, da je beograjski župan obenem prosvetni minister.

Dnevne vesti

1918 — I. XII. — 1928.

Danes se začena jubilejno, t. j. deseto leto osvoboditve in zedinjenja — na žalost še ne vseh — Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vprašanje je, ali bomo imeli pravico in razlog, da prvega decembra prihodnjega leta slavnostno v veselju in zadovoljnosti, proslavimo prvo desetletnico našega skupnega življenja in dela?

Ne da se prerekati, da je tekom prvih devet let storjenega mnogo v raznih smereh, kar ima trajnejšo vrednost, ali še vedno se čuti potreba storiti ono, česar še nismo storili, ali pa smo celo samo deloma in slabo storili. Naše prvo jubilejno leto nam daje priliko, da popravimo, kar ni dobro storjeno, kakor tudi ono, kar se je moglo ali moralo storiti. Današnji dan naj vzbudi na razmišljanje vsakega našega človeka, vsako državno in samoupravno oblast in vsa naša društva, da ugotovimo, kaj je treba storiti in da najdemo način, da združimo vse sile pojedincev, javnih oblasti in vseh društev, da bi do 1. decembra 1928. leta vsi skupaj dovršili taka dela, ki bodo služila našemu narodu v čast in srečo.

Osnovni Odbor Narodne Odrane, ki gre za tem, da ustvari pravilno in najtesnejše sodelovanje vseh ustvarjajočih sil Srbov, Hrvatov in Slovencev, bo v kratkem poslal obširnejši proglas celi naši javnosti, toda že danes, na pragu prve desetletnice naše osvoboditve in zedinjenja mora reči sledeče: V tem jubilejnem letu morajo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, poleg ostalega, storiti tudi sledeče tri stvari: 1. pristojno se oddolžiti vsem svojim zaslužnim mrtvim, česar doslej še nismo storili, ko celo grobove padlih borcev nismo uspeli dostojno obvarovati; 2. končno in pravilno rešiti vprašanje 1.000.000 vojnih invalidov, družin padlih borcev in vojnih sirot, česar tudi še nismo doslej storili; in 3. pogledati stvar v oči in ugotoviti stanje našega naroda v vsakem oziru in temu primerno izdelati pregled najnujnejših potreb, vsem skupen program in organizacijo dela za vsako občino, za vsako oblast, za celo državo in za vse naše brate izven domovine. Tudi tega doslej še nismo storili.

Posvetimo se tedaj v tem jubilejnem letu izpraševanju samih sebe, ali smo in koliko storili v teku prve desetletnice našega zedinjenja za ugotovitev naše narodne zajednice in za njen napredek na prosvetnem, gospodarskem in socialnem polju! Na ta način nam bo naše jubilejno leto, bogato na takem delu, prineslo — 1. XII. 1928. — praznik čiste vesti, ponosa in veselja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Narodna odbrana.

— Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo v svrhu poravnave tekoče naročnine današnji številki priložili položnice. One cenjene naročnike, ki so za vnaprejšnji plačali, prosimo, da bi oddali položnice svojim znancem in prijateljem, da se na naš list naroče.

— Kraljevska dvojica pride v Zagreb. Da pride kraljevska dvojica tekom letošnje zime za več tednov v Zagreb, je sedaj definitivno odločeno. Kot smo že poročali, se ima vršiti pri tej priliki v Zagrebu tudi dvorski ples.

— Slovenski komponisti zoper okrnitev ljubljanske univerze. Slovenski komponisti so na svojem zborovanju dne 28. t. m. sprejeli soglasno sledečo resolucijo: Slovenski komponisti, zbrani na sestanku dne 28. t. m. enodušno in najodločnejše zahtevajo, da se zloglasni § 44 finančnega zakona, ki omogoča okrnitev našega najvišjega znanstvenega zavoda, slovenske univerze, brezpogojno ukine, ter ne samo, da se ta naš, za kulturo našega naroda prepotraben zavod pusti v do sedanjem obsegu, ampak da se še izpopolni ter se mu dodeli tudi muzikološka stolica. — Slovenski komponisti pozivamo Narodno skupščino, zlasti pa vse slovenske poslance, da prav gotovo odklonijo predlog ministrskega sveta o okrnitvi slovenske univerze. — Podpisi: Emil Adamič, dr. Dolinar Anton, Ferdo Juvanec, Anton Lajovic, Slavko Osterc, Josip Pavčič, Stanko Premrl, Janko Ravnik. — Promet na deželni cesti Kamnik — Črna proti Gornjem gradu je zopet za ca 8 dni prekinjen, ker so se podsuli novi plazovi na desni strani.

— Rezervni oficirji se opozarjajo na doboletila čl. 474 shizbenih pravil I. del, glasom katerih so dolžni na državni praznik dne 1. decembra 1927 v uniformi prisostvovati cerkveni svečanosti, ki se bo vršila v stolnici sv. Nikolaja ob 10. uri. Kdor nima uniforme, naj pride v civilu z znakom. Člani naj se pol ure prej zberejo v pisarni pododbo-ra (Kongresni trg 1), od koder bo skupen odhod. — Odobor Ljubljana.

— Lekarna v Rušah pri Mariboru. Mag. pharm. Emilija Jezovšek je zapro-

sila za koncesijo za novo javno lekarno v Rušah pri Mariboru. Lastniki javnih lekarn, ki mislijo, da je s tem ogrožena eksistenčna možnost njihovih lekarn, imajo pravico vložiti morebitne ugovore tekom 4 tednov pri srezkem poglavarju v Mariboru, desni breg.

— Podpornemu društvu slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12 so darovali: Občina St. Janž na Dravskem polju 50 Din, Jazbec Fran na nabir. polo 153 Din, županstvo Veselovo 90 Din, Lobjnik Fran, Gornji grad 20 Din, občina Marenberg 100 Din, Narodni klub delavske zbornice, Maribor 300 Din, Drnovšek Mihael na nabiralno pol 660 Din, občina Crnuče 50 Din, neimenovani 300 Din. Vsem plemenitim darovalcem se najiskreneje zahvaljuje odbor.

— Novi inženjerji. Na ljubljanski tehniški so promovirali za inženjerje montanistike absolvirani tehniki: Lojze Zupančič iz Ljubljane, Aleksander Zambelli iz Zagreba in Pavel Novikov iz Petrograda.

— Velike poplave v francoski koloniji. V zahodnih pokrajinah francoske kolonije Oran so povzročili trajni nalivi velike poplave. eMsto Mostaganem je popolnoma pod vodo ter odrezano od sveta. Okoli 100 ljudi je poginilo. Tudi v drugih krajih so zahtevale poplave številne človeške žrtve. Reka, ki teče pod zemljo skozi mesto Mostaganem je porušila na nekem mostu obok. Skozi veliko odprtiso so pridre vodne mase ter poplavile mestni trg. Dvonnadstropne hiše so se podirale, ko da bi bile iz igralnih kart. Tekom tričetrt ure je izginilo okoli 60 hiš. Odigrali so se grozni prizori: Iz oken so doneli prestrašeni kriki, v obupu so vili ljudje roke, v par hipih pa so izginili z ruševinami hiš v valovih. Poplavljeni kraje oskrbujejo z živili aeroplani.

— Vodna katastrofa v Alžirju. Kot poročajo iz Perregeauxa v Alžirju je v Wadih Fergudu počil 35 m visok rezervoar, v katerem se je nahajalo 1.000.000 hektolitrov vode. Silni detonaciji je sledila poplava: Vodne mase so poplavile v par minutah vse mesto. Pričužnosti duha nekega inženjerja se je zahvaliti, da so ostali ljudje bladnokrvni ter se pravočasno rešili na bližnji grič. Voda je uničila številna prometna sredstva, več avtomobilov, parkov itd. ter poškodovala ceste in železniško progo. Škoda cenijo na 30 milijonov dolarjev. Uničena setev pri tem ni vračunjena.

— Tri nove aretacije v aferi Blumenstein. V zvezi z afero Blumenstein so bile te dni aretirane zopet tri osebe, in sicer uradnik banke »Credit Lyonnais« de Ronyeres, ki je bil zaposlen s kontrolo izvoza inozemskih rent, bančni uradnik Marcel Pascal, ki je obdolžen, da je vtihovaljal v zvezi s francoskimi in nemškimi bnačnimi uradniki inozemske rente v Franciji ter jih dal v Franciji žigosati in dunajski bančni zastopnik Bruno Bruck. Bruck je imel dva komplice: berlinska bankirja Kraemerja in Rizzija. Kraemer je nakupoval kot Blumensteinov pooblaščenec na berlinski borzi avstrijske in madjarske rente. Aretirani Bruno Bruck se je udeležil svoječasnorentne konference nasledstvenih držav v Parizu.

— V Slavoniji se pojavljajo zopet roparske tolpe. Kot poročajo iz Požege, je napadla na Krndiji roparska tolpa, obstoječa iz treh maskiranih in do zob oboroženih mož, tam te dni nekega trgovca z ribami. Plen, ki jim je prišel v roke pa je bil neznaten. Roparji so našli pri trgovcu samo 300 Din. Kmalu nato so napadli isti razbojniki neke cigane, ter jih pravtako oropali. Vse zasledovanje razbojnikov je bilo doslej zaman, ker se skrivajo razbojniki v gozdovih.

— Senzacionalna revolta v kaznilnici. V eni od največjih kaznilnic v Kaliforniji, je prišlo te dni do senzacionalne revolte. Uprlo se je 2000 kaznencev, ki jih oblega sedaj vojaštvo. Revolta je izbruhnila ob priliki neke proslave, ko so bili kaznenci zbrani v kinu. Nenadoma so se začuli od vseh strani signali. Neposredno nato so navallili kaznenci na paznike, jih razorožili ter jim odvzeli ključce. Nato so se podali kaznenci pred drug objekt, v katerem se je nahajalo 800 njihovih tovarišev, katere so hoteli osvoboditi. Pazniki so jeli streljati skozi okna in kaznenci so se morali umakniti na dvorišče okoli objekta, v katerem so bili zaprti oni. Tu so udrli v shrambo orožja in municije ter se dobro oborožili. Medtem je alarmiral ravnatelj vojaštvo. Ko je prikorakal prvi oddelek, so poslali vojakih kaznencem parlamenterja z belo

zastavo. Kaznenci so kapitulacijo odklonili, zato so vojaki njihovo pozicijo naskočili. Bili so pa odbiti. Kmalu nato jim je prikorakal na pomoč drug oddelek vojaštva s strojnimi puškami in topovi. Kljub temu so bile vojaške čete ponovno odbite, nakar so se utaborile pred kaznilnico, kjer čakajo nadaljnega ojačenja. Medtem so vrgli iz aeroplana pred oblegana poslopja več bomb s plinom, ki povzroča solze. Kljub vsemu se kaznenci doslej še niso podali.

— Levinja na izprehodu. Ko so krmlili te dni v zooškem vrtu v Kopenhagnu zverji, je odprl eden od čuvajev tako neprevidno vrata kletke, v kateri se je nahajala velika levinja, da mu je zver ušla iz kletke. Med številnim občinstvom je nastala nepopisna panika. Medtem pa se levinja ni zmenila za nikogar. Po kratkem izprehodu je našla kot, kjer je ležalo meso, pripravljeno za krmljenje živali, nakar je pričela meso v največjem mitu jesti. Ni preostajalo ničesar drugega, kot da so jo pustili, da se je nasitila, nakar so jo odvedli zlepa zopet nazaj v kletko.

Pri arterioskleriozi možganov in srea dosežemo z uporabo naravne Franc-Josefove grenčice izpraznjenje želodca brez napora. Specialisti za notranje bolezni izpričujejo o najboljših uspehih »Franz-Josefove« grenčice tudi pri napol ohromelih ljudeh. —

Ljubljana.

1— 120 godbenikov Muzike kraljeve garde iz Beograda koncertira v soboto, dne 3. decembra ob 20. uri zvečer v ljubljanski unionski dvorani. V Ljubljani smo imeli priliko slišati že razne tudi velike simfonične koncerte, med njimi češko, dunajsko in berlinsko Filharmonijo, a tako impozantnega in močnega simfoničnega orkestra, kakor je orkester kraljeve garde, pa še ni bilo nikdar v naši sredi. V bogatem koncertnem sporedu opozarjamo posebno na grandiozno Čajkovskega overturo: Solenel, ki je navadno znana tudi pod imenom »1812«. To je eno najimpozantnejših orkestrskih del vse glasbene literature. Poleg celega gardnega orkestra bode sodeloval pri tem delu tudi del Muzike dravske divizijske oblasti. O ostalem sporedu prihodnjič, vstopnice so že v predprodaji po običajnih koncertnih cenah v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

1— Praška kolekcija slovenskega modernega slikarstva bo razstavljena v Japonskem paviljonu od četrta 1. decembra ob 11. uri do inkluzivno četrta 8. decembra proti vstopnini 3 Din. Kolekcija obsega 200 slikarskih in grafičnih del iz zadnjih 50 let slovenskega slikarstva, ki so po večini na prodaj.

1— Premiera Konjovičeve opere »Zenitba Miloševa« se vrši danes v sredo, dne 30. novembra kot slavnostna predstava na predvečer narodnega praznika. Zasedba te nacionalne romantične opere, kje snov je zajeta iz jugoslovanske zgodovine, je sledeča: Carja Lazarja poje g. Betetto, vlogo carice Milice pa predstavlja gđ. Jančarjeva, junaka Obliča poje g. Gospodinov, kraljeviča Marka — g. Rumpel. Vila Radijoja je g. Thierry-Kavčnikova, vila Brodarica — ga. Poličeva in vila Oblakinja — gđ. Španova. Čarovnica Marta je ga. Medvedova, Rejla Krilatič — g. Janko, Grabancijaš — g. Subelj. V ostalem nastopajo vitezi, vojaki, vile, dvorjani, paži ter narod. Prvo dejanje se vrši v Mirošplanini, drugo v pečini čarovnice Marte, tretje na carjevem dvoru. Vse v štiri najstem stoletju. Opera je nastudiral kapelnik g. Balatka, zrežiral pa operni ravnatelj g. Mirko Polič. Cene običajne operne.

1— Pravljice za deco. Atena priredi danes v sredo 30. t. m. ob 5. uri popoldne v beli dvorani hotela Union I. nadstropje, vhod Frančiškanska ulica 2, prvo pravljico pripovedovanje. Pravljice bo pripovedovala gđ. učiteljica Grošelj in otroške pesmi bo pela gospa Golobčeva. Vstopnine ni.

1— Društvo »Soča« v Ljubljani proslavi praznik ujedinenja 1. decembra z mladinsko prireditvijo. Na vspredu nagovor, petje, deklaracije, prizori, igra itd. »Sočani« in prijatelji, udeležite se polnoštevilno te lepe mladinske prireditve. Prireditve se vrši v ljubljanskem dvoru ob 3. uri popoldne, brez vstopnine. — Odbor.

1— Strojni ključavničarji in železostrugarji. Komisija, ki bo izbrala večje število strojnih ključavničarjev in železostrugarjev za vojaški arzenal v Kragujevcu, bo poslovala

pri podpisnem uradu dne 2., 3. in 4. decembra 1927 dopoldne. Kdor reflektira na mesto, naj se na te dni javi dopoldne pri Državni borzi dela v Ljubljani.

1— Angleško sukno za moške obleke in za suknje dobite najceneje in najfiniješe pri Franc Pavlinu, Gradišče 3.

Maribor.

m— Socialisti so se pritožili. Socialiste je neljuba zamuda pri vlaganju kandidatnih list za občinske volitve v Mariboru, tako da so prišli komaj na sedmo mesto, ko so hoteli imeti prvo, hudo razjezila in zato so vložili pri velikem županu pritožbo proti razglasitvi rok za vlaganje in zahtevajo, da se razpis razveljavi in določi nov rok. Hudejeje se nad tem, da razglas ni bil nabit na prave mesto in da ga radi tega niso mogli najti in seveda tudi niso mogli vedeti, da je treba liste vložiti v soboto zjutraj ob pol 8. uri. V sled te svoje pritožbe so prepričani, da bodo že vložene liste vrnjene, da se bo razpisal nov termin, da se bodo tudi same volitve odgodile in da bodo potem — oni prvi. Mi pa mislimo, da bo ta njihova pritožba zavrnjena in da se bodo volitve vršile že davno določenega dne, kajti kako pridejo ostale stranke do tega, da bi morale ponoviti celo proceduro radi zaspanosti socialistov. Sicer pa stoji v Svetem pismu, da bodo zadnji prvi in se jim radi tega pač ni treba razburjati.

m— Mariborski koncerti. Novinarski koncert na narodni praznik bo za Maribor družabna prireditev prvega reda, takoj naslednjega dne 2. decembra pa bo koncertirala v Mariboru s sijajnim programom godba Kraljeve Garde, ki šteje 120 godbenikov. V ponedeljek, dne 5. decembra posetijo Maribor njegovi stari in izredno priljubljeni znanci, Zikovci, ki bodo tudi napolnili dvorano. Priznati se mora, da ima Maribor res same prvostvorne koncerte. Za koncert Kraljeve Garde so vstopnice že v predprodaji, za Zikovce pa pridejo v predprodajo 2. decembra.

m— Udruženje rezervnih oficirja in ratnika, pododbor Maribor, obvešča člane, da se vrši služba božja ob priliki praznika Ujedinenja dne 1. decembra t. l. ob 11. uri v stolni cerkvi. V vezi okrožnice št. 370 je zbor članov ob 10.15 v društvenem lokalu, Jurčičeva ulica št. 9. Ob 10.45 odhod. Obleka: svečana za stroj. Člani, ki nimajo uniforme v vilu z znakom. — Uprava pododbo-ra.

SOKOLSTVO IN NAŠE VSEUČILISKO VPRAŠANJE.

Z ozirom na dejstvo, da se pripravljajo ukinitve nekaterih fakultet naših visokih šol in s tem zmanjšanje njih svobodnega udejstvovanja v podvigu in razvoju duševnosti našega naroda, smatramo za svojo dolžnost, da sva-reče dvigamo svoj glas proti tej pogubni nameri.

Naš II. sabor iz l. 1924 v Zagrebu je v naloge našega Sokolstva uvrstil načelni sklep, ki pravi, da »Sokolstvo mora biti mogočna opora vsem stremljenju naroda po višjih smotih, mora biti izraz njegove moči in njegove zavednosti«.

To oporo dajemo vsemu narodu z zagotovljenom, da bomo z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, čuvali njegove najvišje naučne in vzgojne institucije. Ker ne smemo dopustiti, da bi se urejale materialne prilike v državi na račun in v škodo našega kulturnega življenja.

Do te izjave smo opravičeni toliko bolj, ker je naš prvi starosta brat dr. Ivan Oražen v svoji poslednji volji ustanovil »Oražnov dom« v Ljubljani, katerega blagodat je v prvi vrsti namenjen medicinem ljubljanske univerze in v daljnih določilih dijakom tehnikom istega vseučilišča brez oziira na to, kateremu plemenu našega naroda pripadajo.

Ker trajno pazimo na vse kulturno snovanje v naši državi, stojimo tudi v tem primeru budno na straži in smo že storili vse, kar je v naši moči, da preprečimo vsako škodo, ki bi iz te namere utegnila nastati idealnim pridobitvam našega celokupnega nacionalnega, kulturnega, gospodarskega in državnega življenja.

Z d r a v o !

Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza v Ljubljani

Politične vesti.

— Po ratifikaciji francosko - jugoslovanskega pakta. Francoski listi obžalujejo, da ni bilo besedilo objavljeno že preje, ker bi potem izostale vse govornice o napadalnem značaju pakta. Splošno treba reči, da je pakt naredil po vsej Evropi zelo dober vtis, ker je njegova miroljubna tendenca prepričujoča. Nasprotno pa skoraj vse evropsko časopisje ugotavlja, da vojaška zveza Italije z Albanijo sicer dejansko ni nič na političnih odnošajih izpremenila, zato pa silno poostila ozračje. In celo »Narodni Listy«, ki nikdar ne morejo prikriti svojih simpatij do fašistov, pišejo, da je Mussolinijeva politika tako jasna, da se morajo tisti pripravljati, proti katerim je naperjena.

— Albanski parlament je soglasno odobril vojaško zvezo z Italijo. Obenem so plačanci priredili velike manifestacije za Mussolinija. Zunanji minister Vri-oni je izjavil novinarjem, da je sedaj zagotovljen kulturni napredek Albanije. Po fašistovskih metodah, je pozabil dostaviti.

— Mussolini pripravlja izzivalen odgovor. Italijanska zbornica in senat bo sta na eni prvih decemberskih sej raz-

pravljala o vojaški zvezi z Albanijo. Smatra se za sigurno, da bo ob tej priliki imel Mussolini ekspozice o zunanji politiki. V najkrajšem času pa bo izšel v uradni organ fašistične vlade »Foglio d'Ordini« odgovor na zadnje sporočilo beograjske »Avala«. Ta odgovor pa bo izzivalen.

— Rusija pripravljena k pogajanju z Anglijo. Ruska delegacija v Ženevi je povabila k sebi ženevske poročevalce angleških listov in pri tej priliki je izjavil zastopnik delegacije, da bi ruska delegacija z veseljem pozdravila možnost, da bi se pričela pogajati z angleško delegacijo v svrhu odstranitve sedanjega napetega stanja. Ruska delegacija sicer ni upolnomočena dati iniciativo za taka pogajanja. Rusija pa je k takim pogajanjem tem bolj pripravljena, ker so ruski politiki prepričani, da gre Evropa novi vojni nasproti. Miroljubni duh, ki se je v letih po svetovni vojni pojavil v Evropi, je postal v zadnjem času vedno slabotnejši, dočim so nastali v Evropi in izven nje v tem času zelo številni vzroki novih konfliktov.

— Maniu odklonil tudi nove predloge liberalcev. Vodja kmečke stranke je imel s Titulescom v njegovem stanova-

nju nova pogajanja zaradi sodelovanja liberalcev in kmečke stranke. Titulescu je predlagal to-le: Ustanovila bi se koalicijska vlada, ki bi najprej rešila proračun. Nato bi bil parlament razpuščen in razpisane bi bile nove volitve. Pri teh volitvah bi nastopili liberalci in kmečka stranka z eno listo, na kateri bi bila polovica liberalcev, polovica pa pristašev kmečke stranke. Maniu pa je te predloge odklonil in zahteval, da se parlament takoj razpusti in takoj razpišejo nove volitve in da pri teh nastopi vsaka stranka s svojo listo.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V MARIBORU.

Sreda, 30. novembra ob 20. uri zvečer: »Igra s smrtjo«. Ab. A. Kuponi.
Marihorsko gledališče ponovi v sredo od publike jako simpatično sprejeto Avertenkovo komedijo »Igra s smrtjo«. Opera pripravlja »Madame Butterfly« in opereto »Tako krat v starih časih...«, drama pa Shakespearjevo komedijo »Kar hočete«. V kratkem se zopet ponovi priljubljena opereta »Logarjeva Krista«.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.
Začetek ob 20. uri zvečer.
Sreda, 30. novembra: Zaprto.

Četrtek, 1. decembra: Zaprto.
Petek, 2. decembra: »Idealni soprog« — Red C.
Sobota, 3. decembra ob 15. uri popoldne: »Hlapec Jernej«. Dijaška predstava pri nižjih cenah. — Izven.
Nedelja, 4. decembra ob 15. uri popoldne: »Ukročena trmoglavka«. Ljudska predstava pri nižjih cenah. — Izven.
Nedelja, 4. decembra ob 20. uri zvečer: »Medea«. Ljudska predstava pri nižjih cenah. — Izven.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Sreda, 30. decembra: »Miloševa ženitev«. Slavnostna predstava na predvečer narodnega praznika. — Premierski abonma.
Četrtek, 1. decembra: Zaprto.
Petek, 2. decembra: »Trubadur«. — Red B.
Sobota, 3. decembra: Zaprto.
Nedelja, 4. decembra ob 15. uri popoldne: »Tosca«. Ljudska predstava pri nižjih cenah. — Izven.
Nedelja, 4. decembra ob 20. uri zvečer: »Bajadera«. Ljudska predstava pri nižjih cenah.

»LJUBLJANSKI SOKOL«.

Danes 30. t. m. telovadna akademija v Narodnem domu; članstvo in p. t. občinstvo se opozarja, da je začetek točno ob 8. uri.
Jutri na praznik »Ujedinjenja« se vrši ob 10. uri popoldne v društveni telovadnici svečana zaobljuba novega članstva, razdelitev diplom članom in članicam letošnje tekme v Ljubljani ter naraščaja s tekme v Pragi leta

1926. Ob tej priliki se razdeli tudi brošurica »Pet v sokolsko življenje«, darilo Jugosl. Sokolskega Saveza sokolskemu naraščaju in deci. Vabimo na to lepo sokolsko slavlje svoje članstvo, naraščaj in deco, kakor tudi cenj. roditelje. Zdravo!
Odbor.

IZ TAJNIŠTVA MESTNEGA ODBORA NARODNE RADIKALNE STRANKE.

V petek, dne 2. decembra bo seja Mestnega odbora v tajniških prostorih ob 20. uri. Prosimo točne udeležbe.

Narodnoradikalni pozdrav!

Tajništvo NRS.

Borze

dne 29. novembra 1927.

Ljubljana, Berlin 13.555 — 13.585 (157), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 7.9975 do 8.0275 8.0125, Newyork 56.73 — 56.74 (—), Praga 168.05 — 168.85 (168.45), Trst 308.5 — 309.25 (—).
Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.84, Newyork 25.29375, Pariz 20.3975, Milan 28.185, Praga 15.365, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.20, Dunaj 78.125.
Ljubljanska blagovna borza. Les: Zaključenih je bilo 13 vagonov, in sicer 10 vagonov bukovih drv, meterskih, suhih, zdravih, 10% okroglic, brez klad, feo vagon meja po 23; 1 vagon desk, smreka, jelka, 18 mm, paralelnih, ostrorobih, očeljenih, 115 mm in 145 mm od 4 m dolžine naprej, od 20 cm širine naprej, feo vag. meja po 500. — Deželni pridelki: Zaključen je bil 1 vag. pšenice.

Eja Erenburg:

93

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(iz rusčine prevedel S. L.)

Nanjo je Andrej mislil ves čas, obenem se je pa bal nanjo misliti. Bal se je, da se bo zatopil v te misli in izgovoril na glas njeno ime. Zdelo se mu je, da mu prisluškujejo in da nalašč odkladajo dan razprave, samo da zvejo ime njegove »soudružnice«. Če zvejo to ime, jo bodo prijeli in zaprli v ravnateljstvo celice, v kakršni je on. Andrej si je pritisnil dlani k sencom, kjer so mu burno utripale žile. Okrog srca mu je plal strah. Kje je Jeanne? Ko ga je mučil spanec, se je z njim boril. Bal se je, da v spanju govori. Čutil je, da mu je vsa glava polna samo tega imena, ki se kar trga, da se mu izvije iz misli, spremeni ne v besedo, ampak v krik in zleti preko ustnic.

Nastopil je trenutek najtežje preizkušnje. Gospod Elis Renon je na zahtevo Andrejevega zagovornika ponovno zaslišal Gastona in Gabrijelo. Po primerjavi njunih izpovedb je sklenil, da za vsak slučaj zasliši še Andreja.

— Povejte mi, ali ste bili vi znani z nečakinjo umorjenega?

— Ne.

Ko se je vrnil v celico, ga je mučila nova domneva: sumijo Jeanne-o. Čemu bi me drugače spraševali o njej? Hočejo jo prijeli. Če pa je zdaj ona v Moskvi, če je sploh tja prišla in ne vzdrži ter se vrne k Andreju? Kako naj jo opozori? Ali naj piše Zaharkoviču in pripiše: »Deklica naj ostane kar pri vas? Ali naj reče, da je Zaharkovič njegov svak? Ali naj sploh piše? Pisma itak ne bodo odpravili. Kaj naj stori, Njo lahko vsak hip primejo. In Andrejevi živci niso več vzdržali.

Za trenutek je bila tišina četrtega objekta porušena. Oba sosedna celice številka sedem-indevetdeset sta se zbudila od glasnega krika. Besed nista razumela, ker so bile izgovorjene v tujem jeriku.

Andrej je iz vseh sil kričal:

— Ostani tam! SLIŠIŠ, ostani tam!

V celico sta takoj stopila dva paznika skrbno obvezala Andrejev obraz z obrisačo in odvedla jetnika v izolator. Ljubeznivo sta ga vodila tja, kakor kakega otroka. Vedela sta, da bo jetnik iz celice številka sedem-indevetdeset najbrže obglavljen in sta zato skrbno pazila na njegovo glavo.

V izolatorju je bilo temno. Andrej se je zagrizel v svoj rokav in pregibal ustnice.

Hotel je reči: »Jeanne, ljuba črnolaska moja, ostani tam! Tukaj te bodo ubili!« Vedel je, da njenega imena ne sme izreči in je samo ustnice pregibal. V izolatorju, na hodnikih, v celicah četrtega objekta, kjer so sedeli ljudje v pričakovanju svoje smrti, je pa bilo tiho, zelo tiho...

37.

O velblodih, pa tudi o Aglaji.

Kako je vendar prostorna, ta nerazumljiva čaša! Že pol leta je preteklo, odkar jo je bila prenapolnila poslednja kaplja, pa so še vedno drsele vanjo nove kaplje in so proti logiki in zakonom fizike našle v nji prostor. Kakor poprej, se je še vedno krčila srčna mišica, gnili zobje so še vedno prežvekovali hrano in pljuča, ki so bila vsa polna kavern, so še vedno zajemala kisik. V stanovanju št. 34 je še vedno živela jelična ženska, otrokom na dvorišču v strah in posmeh. Živela je, čeprav ni imela več polovice pljuč. Živela je, čeprav ni imela nobenega upanja več in je bila njena čaša že zdavnaj polna. Če se je čuditi velblodom, ki koračijo skozi pušave brez vsake kpalje vode, če se je čuditi črvičku, ki ga je vrnarjeva lopata pre-

sekala na dvoje, pa še vedno živi, se mora nad Aglajinim življenjem strmeli.

Moskva zdaj ni več trpela lakote in se je hitro popravljala. Na Tverskem bulvarju so celo začeli graditi novo hišo. Mali ljudje so se veselili popravljenih stranišč. Amerikanski dopisniki so strašili svoje čitatelje s paradami na Rdečem trgu. Mali ljudje, ne oni, ki delajo zgodovino, so živeli. Če bi tem bilo dano, da sestavijo svojo lastno ustavo, bi jo gotovo ozaljšali s čudovitimi paragrafi. Gotovo bi deklarirali več precej ekscentričnih »svobodčin«: svobodo dihati, jesti, spati, prebavljati in hoditi v popravljeni, hvala Bogu, stranišča. Zdaj so dosegli vse te svobode in so bili seveda veseli. Poleg njih so pa mirni, suboparni, novi ljudje delali svoje delo. Za te niso bile nove hiše prijetna gnezdeca, kjer si človek odpočije, ampak baza, oporna točka novih časov. Med velikimi in majhnimi ljudmi, zaposlenimi z velikim ali pa z malim delom, so pa bili tudi ljudje brez slehernega dela. To so bile trščice posekanega gozda, ki niso bile sežgane, to se pravi, ki jih ni pobrala lakota in ne pegavec in ki so počasi gnili v malih sobicah ogromnega mesta.

(Dalje prih.)

Št. ao 21.787/ref. IX.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo pleskarskih in parketnih del za 19 vil poleg topničarske vojašnice. Tozadevne podatke je dobiti v mestnem gradbenem uradu do 2. decembra 1927. Ponudbe je vložiti do 3. decembra 1927 ob 11. uri popoldne.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 29. novembra 1927.

Galanterija

Trkotaza za dame in gospoda. — Volna za pletenje v vseh barvah. — Velika izbira nogavic, kravaf v raznih cenah. — Kompletne potrebščine za krojače, šivilje in ševčarje. — Razne toaletne in kozmetične potrebščine pri

Josip Petelinc-u Ljubljana

Sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Področje točna.

Cene nizke.

Področje točna.

Veliko izbiri volnenih topic, puloverjev, sarkovrstnih bluz, perila, kravaf, vezenin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporočila po izredno nizkih cenah

IGNACIJ ŽARGI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi

naifinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahlevajte posudbo. — Telefon šte. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Drva - čebin

Woltova 1/II. - Telef. 2084

Išče se

stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter dveh sob v centru mesta. Plača se dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje«.

Širite »Narodni Dnevnik«.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

CENTRALA:

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

PODRUŽNICE:

Bračica, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Gorica, Trst. — AGENCIJA: Logatec.

Se priporočila za vse bančne posle.

Delniška glavica Din 50.000.000.—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000.—

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št.: 2261, 2413, 2502 in 2504.